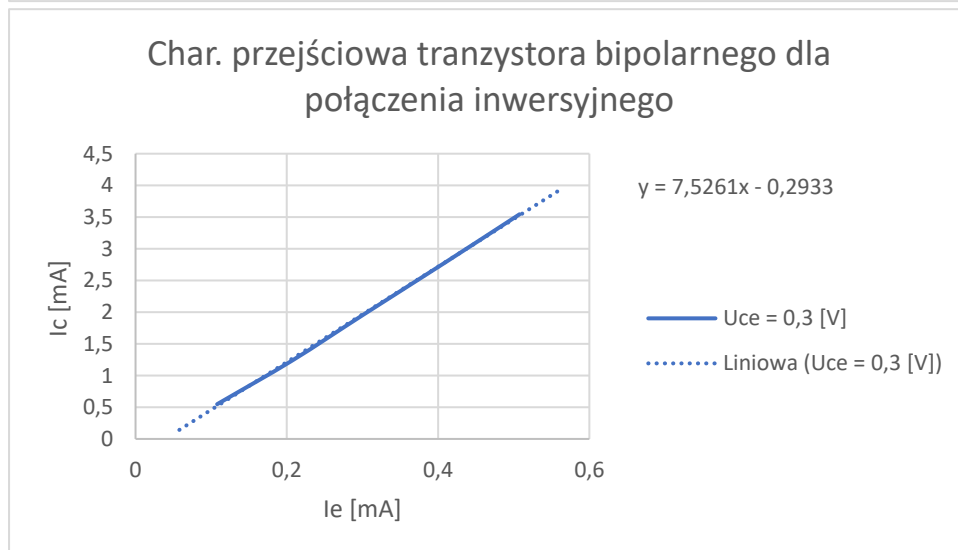
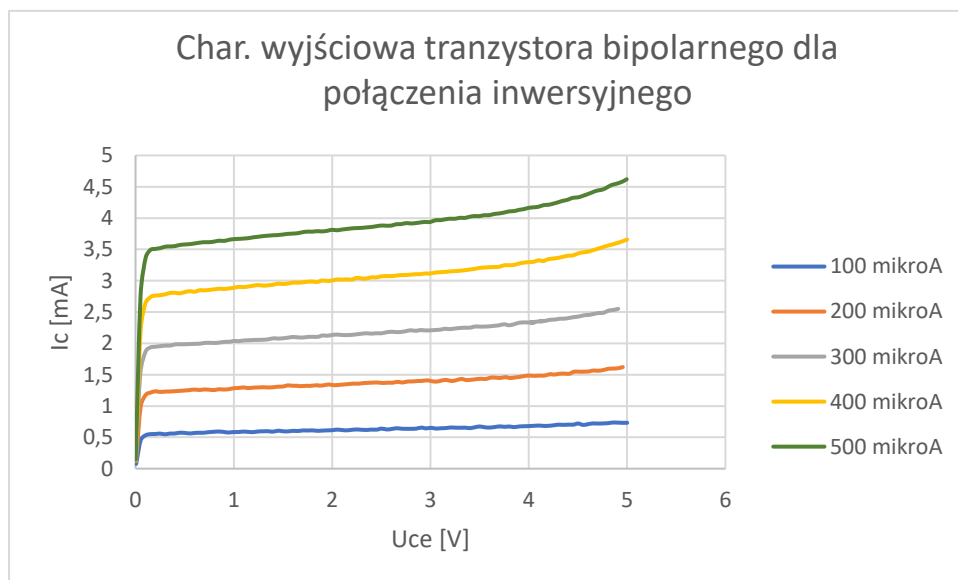

AGH, WIET	Laboratorium – elementy elektroniczne	Kierunek : EiT
Nr ćwiczenia 5	Temat: Tranzystory bipolarne	Ocena:
Data wykonania: 22.05.2022	Imię i nazwisko: Hubert Mąka, Jakub Wojtycza	

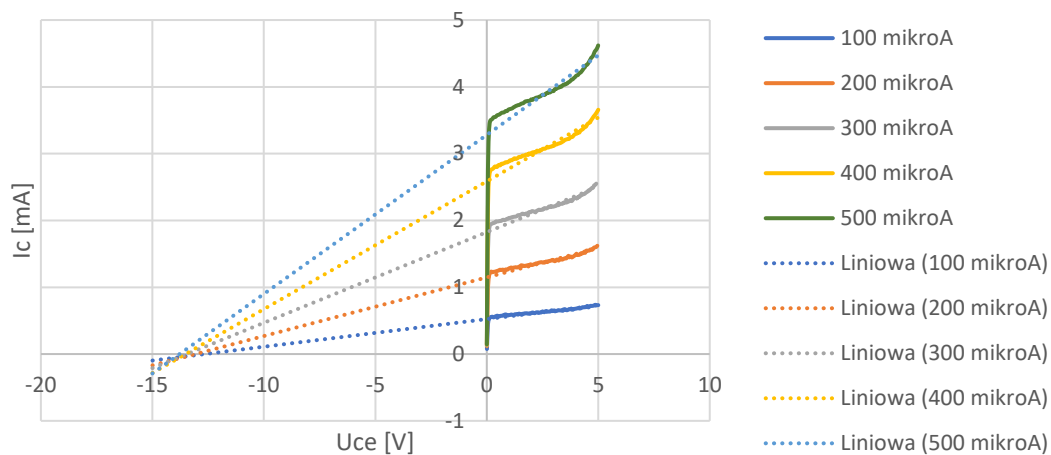
Celem tych laboratoriów było poznanie bliżej budowy tranzystora bipolarnego npn, wyznaczenie jego charakterystyk prądowo napięciowych i innych danych niezbędnych do jego opisu.

Badany tranzystor: BC540

1. Połączenie inwersyjne

Wyznaczenie napięcia Earlego w połączeniu inwersyjnym

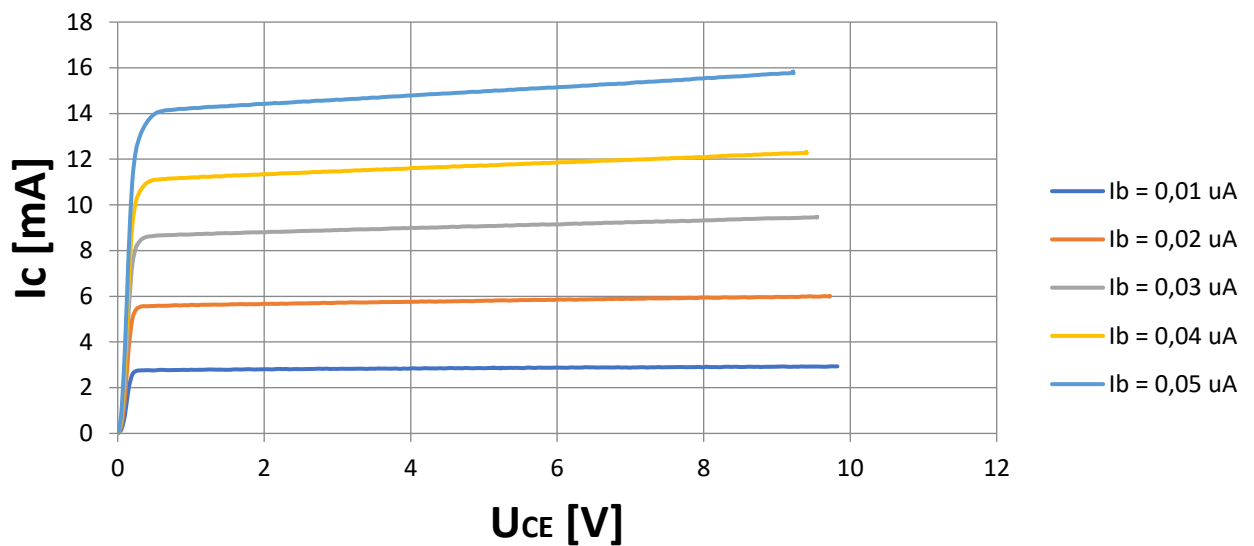
Dla połączenia inwersyjnego	
I_{ce0} [mA]	0,2933
Beta	7,5261
Alfa	0,8827
U_e [V]	-13,076

Wnioski:

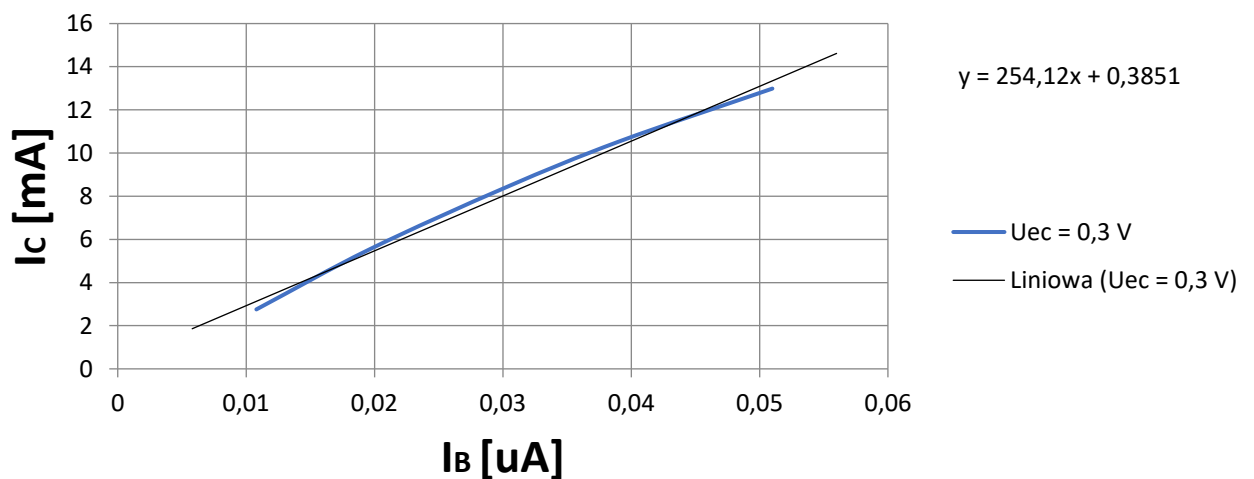
Charakterystyka przejściowa jest zgodna z przewidywaniami teoretycznymi. Prąd emitera i kolektora zależą od siebie liniowo. Współczynnik beta wyznaczyliśmy obliczając współczynnik kierunkowy a regresji liniowej, a prąd zerowy jako punkt przecięcia z osią OY. Mierzyliśmy tranzystor rzeczywisty więc można zaobserwować zakrzywienie charakterystyki, które spowodowane są napięciem Early'ego. Przedłużając je do przecięcia z osią OX je otrzymamy.

2. Połączenie normalne

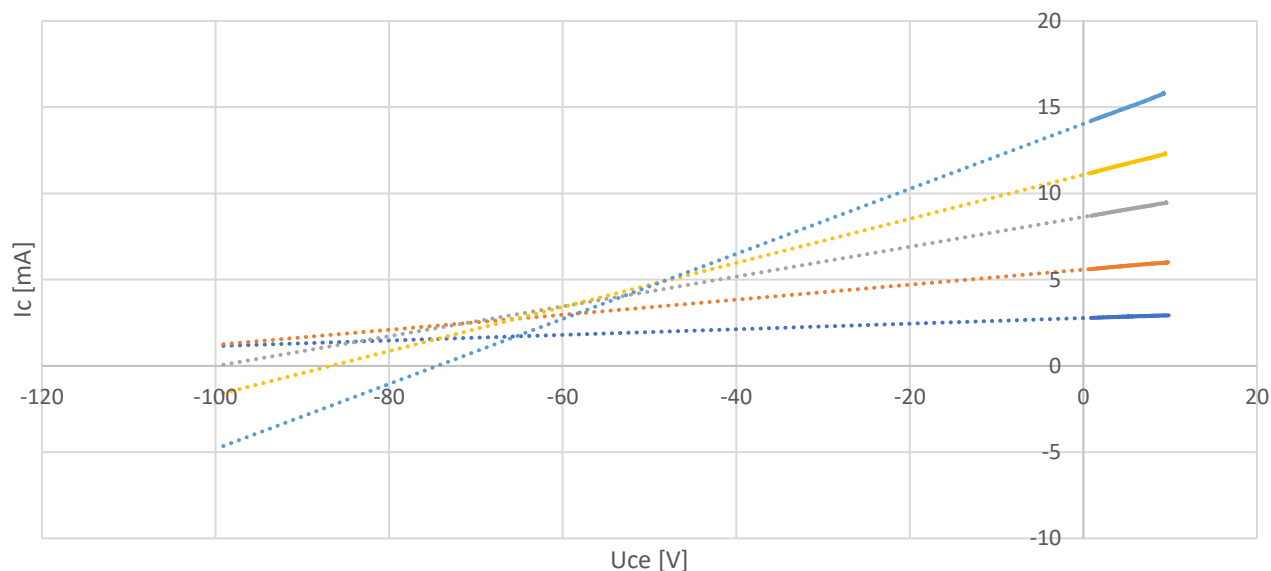
Charakterystyka wyjściowa tranzystora bipolarnego w połączeniu normalnym

Charakterystyka przejściowa tranzystora bipolarnego w połączeniu normalnym

Wyznaczanie napięcia Earlego w połączeniu normalnym

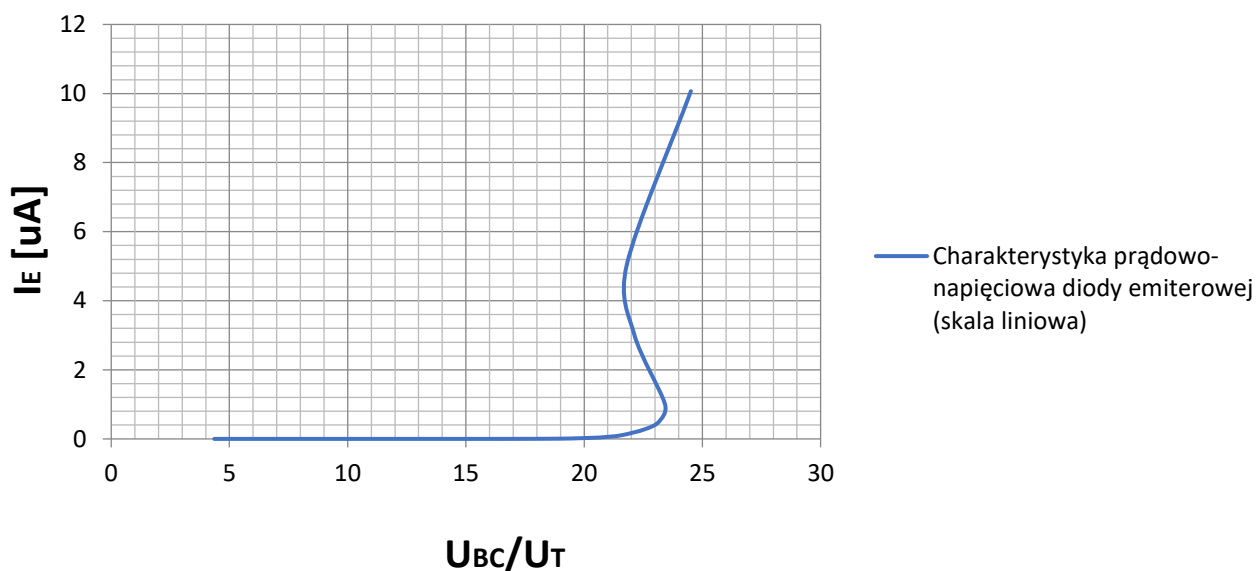
Dla połączenia normalnego	
I_{ce0} [mA]	0,3851
beta	254,12
alfa	0,996
U_e [V]	-111,885

Wnioski:

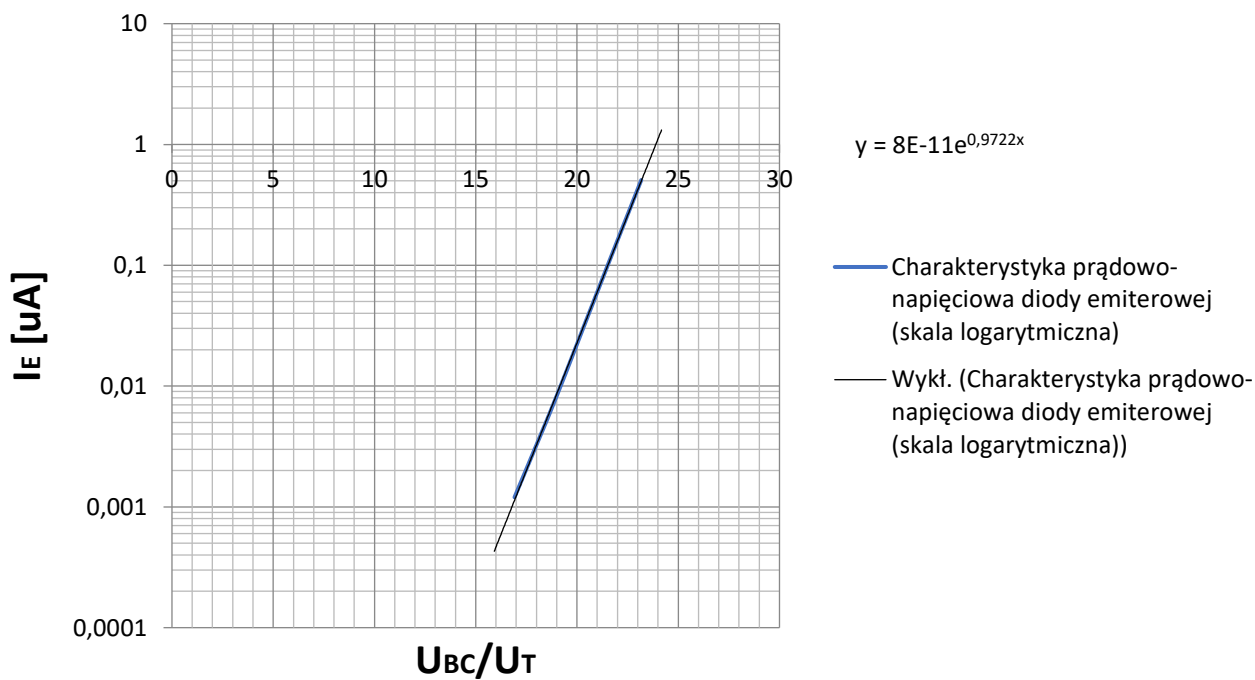
Charakterystyka przejściowa jest zgodna z przewidywaniami teoretycznymi. Prąd emitera i kolektora zależą od siebie liniowo ale prąd kolektora jest o 3 rzędy wielkości większy od prądu bazy (duży współczynnik beta tranzystora). Współczynnik beta wyznaczyliśmy obliczając współczynnik kierunkowy a regresji liniowej, a prąd zerowy jako punkt przecięcia z osią OY. Mierzyliśmy tranzystor rzeczywisty więc można zaobserwować zakrzywienie charakterystyki, które spowodowane są napięciem Early'ego. Przedłużając je do przecięcia z osią OX je otrzymamy. Z powodu dużego rozrzutu otrzymanych napięć wyznaczyliśmy napięcie Early'ego jako średnią tych napięć.

3. Wyznaczanie charakterystyk diody emiterowej

Charakterystyka prądowo-napięciowa diody emiterowej (skala liniowa)

Charakterystyka prądowo-napięciowa diody emiterowej (skala logarytmiczna)

n – współczynnik nieidealności złącza

I_{E0} – prąd zerowy diody emiterowej

Obliczone wartości dla diody emiterowej	
I_{E0} [uA]	$8 \cdot 10^{-11}$
n	1,029

Zmierzone wartości:

U [V]	I [mikroA]
0,11334	0,0002
0,36584	0,0003
0,43983	0,0012
0,47448	0,0041
0,48517	0,006
0,50447	0,0123
0,53192	0,0351
0,54161	0,0506
0,56106	0,1062
0,587	0,2824
0,60257	0,5077
0,60892	1,0057
0,57503	3,0322
0,56688	5,0387
0,63739	10,0678

Wnioski:

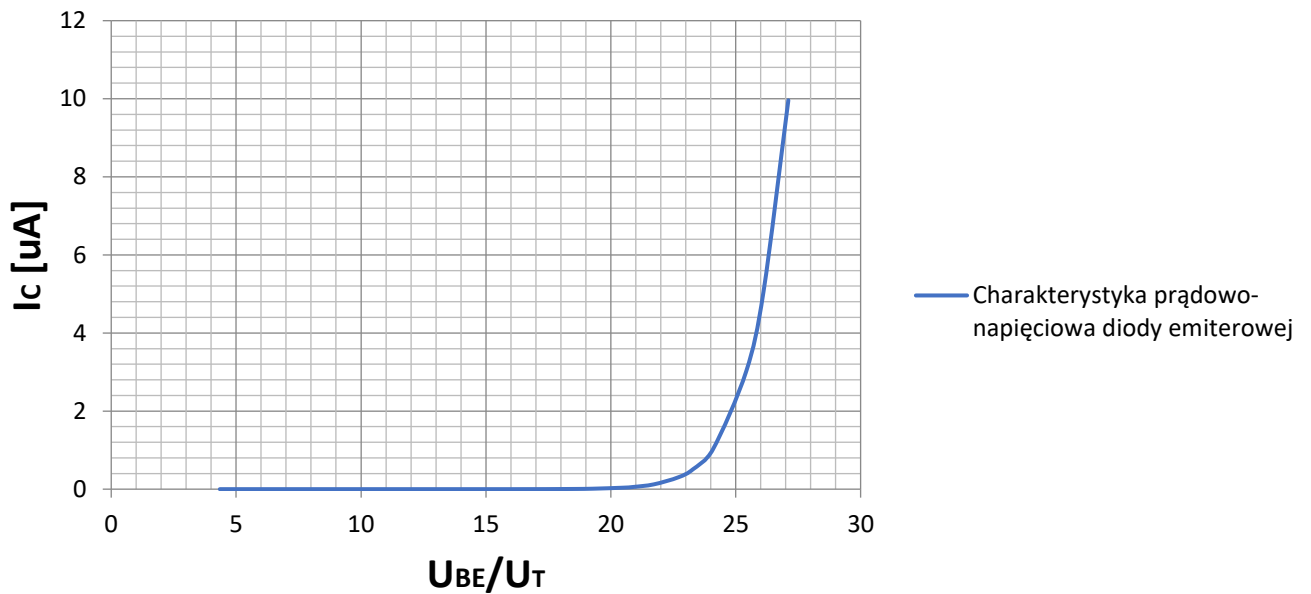
Z powodu braku pomiaru napięcia VPS - nie mogliśmy dokładnie określić prądu emitera przez co biorąc przybliżenie $I_e = I_c$ udało się znaleźć szukane wartości. Szukane wartości wyznaczyliśmy poprzez poprowadzenie prostej regresji w skali półlogarytmicznej i odczytanie jej współczynników. Współczynnik kierunkowy to odwrotność współczynnika nieidealności diody, a parametr przemnażający eksponente to prąd zerowy diody.

Uwaga:

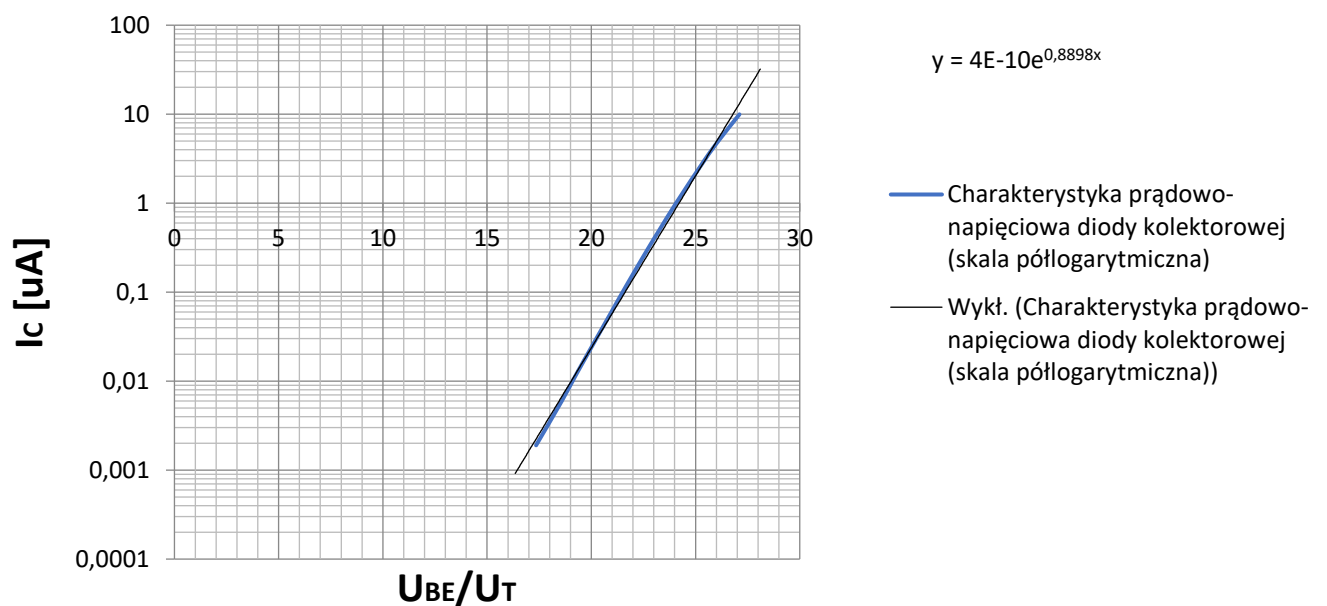
Z powodu niespodziewanego zachowania się tranzystora na zakresie od 0,6 V aby wyznaczyć szukane wartości musieliśmy zawężyć zakres branych do obliczeń danych.

4. Wyznaczanie charakterystyki diody kolektorowej

Charakterystyka prądowo-napięciowa diody kolektorowej (skala liniowa)

Charakterystyka prądowo-napięciowa diody kolektorowej (skala półlogarytmiczna)

n – współczynnik nieidealności złącza

I_{CO} – prąd zerowy diody emiterowej

Obliczone wartości dla diody emiterowej	
$I_{CO} [\mu A]$	$4 \cdot 10^{-10}$
n	1,024

Zmierzone wartości:

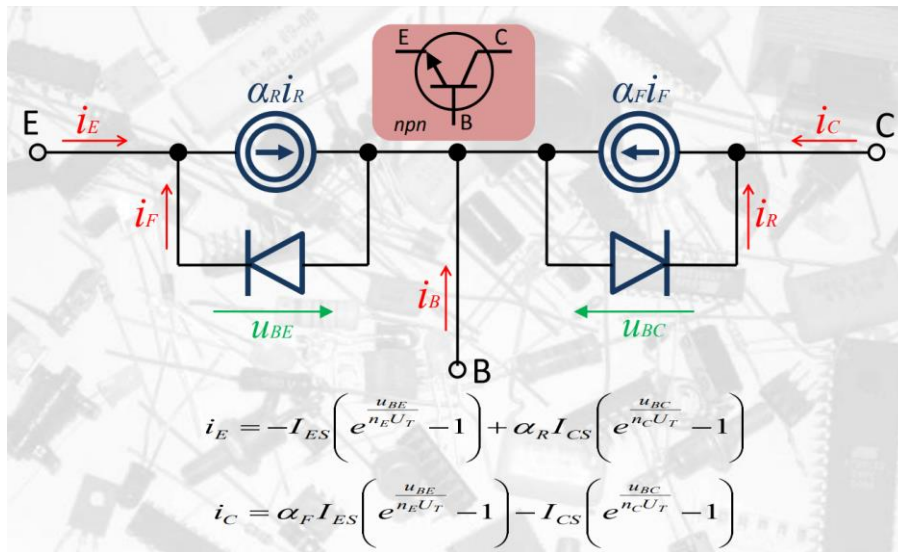
U [V]	I [mikroA]
0,11304	0,0001
0,391	0,0002
0,41504	0,0004
0,45109	0,0019
0,48328	0,006
0,50115	0,0119
0,532	0,0371
0,54389	0,0573
0,56478	0,1232
0,59038	0,3047
0,60552	0,5098
0,62629	1,0194
0,66106	3,0276
0,67893	5,0578
0,70479	9,9605

Wnioski:

Z powodu braku pomiaru napięcia VPS - nie mogliśmy dokładnie określić prądu emitera przez co biorąc przybliżenie $I_e = I_c$ udało się znaleźć szukane wartości. Szukane wartości wyznaczyliśmy poprzez poprowadzenie prostej regresji w skali półlogarytmicznej i odczytanie jej współczynników. Współczynnik kierunkowy to odwrotność współczynnika nieidealności diody, a parametr przemnażający eksponente to prąd zerowy diody.

5. Równanie Ebersa-Mola

Biorąc obliczone wcześniej wartości:

I_{ES}	n_E	α_R	U_T	I_{CS}	n_C	α_F
$8,15^{17}$	1,029	0,8827	$27 \cdot 10^{-3}$	$4 \cdot 10^{-16}$	1,024	0,996
[A]			[V]	[A]		

i podstawiając je do równań Ebersa-Mola, gdzie U_{BC} i U_{BE} są zmiennymi zmierzonymi w punktach 3 i 4 zewnętrznym woltomierzem

$$\begin{cases} i_E = -8 \cdot 10^{-17} \left(\exp \left(\frac{u_{BE}}{1,029 \cdot 27 \cdot 10^{-3}} \right) - 1 \right) + 0,8827 \cdot 4 \cdot 10^{-16} \left(\exp \left(\frac{u_{BC}}{1,024 \cdot 27 \cdot 10^{-3}} \right) - 1 \right) \\ i_C = 0,996 \cdot 8 \cdot 10^{-17} \left(\exp \left(\frac{u_{BE}}{1,029 \cdot 27 \cdot 10^{-3}} \right) - 1 \right) - 4 \cdot 10^{-16} \left(\exp \left(\frac{u_{BC}}{1,024 \cdot 27 \cdot 10^{-3}} \right) - 1 \right) \end{cases}$$